

BAROMFIÁK

BAROMFITENYÉSZTÉSI SZAKLAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET BAROMFITENYÉSZTÉSI SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN.

Előfizetési ára: Egész évre 4 forint, félévre 2 forint.
Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai és a „Köztelek“ előfizetői ingyen kapják.

Szerkeszti: SZILASSY ZOLTÁN,
az országos magy. gazdasági egyesület ügyvezető titkárja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, üllői-ut
(Köztelek).

TARTALOM

	Oldal
A bromfiszakosztály ülése	22
Baromfikiállítás és vásár	22
Tárca. Tojásrablók. F.	22
A pulykatenyésztésről. Hegedüs András	23
Tenyészbaromfiak	24
Vegyések	24
Baromfidíjazások. — A Langshantyk. — Baromfitrágya. — Kifizeti-e magát a kacsatenyésztés? — Védelmet a bibicznek! — A baromfitetvek elpusztítása. — Tojáseladás súly szerint.	

A baromfitenyésztési szakosztály ülése

(1893. május 19.)

A baromfitenyésztési szakosztály a f. hó 19-én Dr. Rodiczky Jenő elnöke alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Beiwinkler Vilmos, Dr. Dirner Lajos, Koppély Géza, Löcherer Andor, Magyar Kázmér, Rubinek Gyula, az egyesületi tisztviselők közül: Paikert Alajos s. titkár és Szilassy Zoltán ügyvezető titkár, előadó.

Előadó jelenti, hogy a X. tenyészállatvásár kapcsolatában tartott baromfikiállítás és vásár a legjobban sikerült, mert 38 kiállító 409 db baromfival jelent meg, melyek közül az összes eladó állatokat meg is vették részben a magánosok, részben a földmívelésügyi miniszterium részére ingyen kiosztás céljaira a vásárló bizottság. A földmívelésügyi miniszterium részére 4 Langshan kakas, 6 tyuk, 7 Plymouth Rock kakas, 7 tyuk, 5 világos Bráhma kakas, 5 tyuk, 1 sötét Bráhma kakas, 2 tyuk, 1 emdeni gunár, 12 Peking gácsér és 12 tojó vásároltatott összesen 501 frtnyi áron. Jelenti továbbá az előadó, hogy a kiállítás bizottsága az állatok megérkezése alkalmával azokat állatorvosilag megvizsgáltatván, több gyanus állatot visszautasított, ennek dacára azonban egy tenyésztőnek állatai között az egyik kiállítási helyiségben betegség ütven ki, 4 állat eldöglött, melyek halála okául az állatorvosi akadémián eszközölt boncolás után baromfikolera konstatáltatott, ennek következtében a bizottság a kiállítás ezen helyiségét lezárván, az állatorvosi utasítás szerint sublimált dezinficiálván és a még gyanusnak mutatkozó állatokat az állatorvosi klinikára küldvén, a baj további terjedését megakadályozta, úgy hogy több megbetegedés, vagy elhullás nem is történt és a helyiséget a közönség számára újból kinyitni lehetett. A bizottság azonban óvatosságból az állatok elküldése alkalmával az összes tenyésztőket figyelmeztette, hogy a kiállításról kerülő baromfit a többi közé ne zárják, hanem csak egy heti megfigyelés után, s a bizottság tudomására nem is jutott, hogy a kiállításról került állatok közül az elszállítás után elhullás történt volna. Magáról a baromfikiállításról lapunk más helyén emlékezünk meg.

Előadó előterjeszti, hogy az 1897-ik évben tartandó milleniumi kiállítás baromfitenyésztési osztályának elnöke Gróf Csáky Kálmán felkérte a szakosztályt, hogy a maga részéről három tagot küldjön ki a bizottságba. A szakosztály Dr. Dirner Lajos alelnököt Hincs, Gábor szakosztályi tagot és Szilassy Zoltán előadót küldötte ki.

Előadó betérjeszti a kereskedelmi miniszter leiratát a fajbaromfikiállításának kedvezményeire

vonatkozólag, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk.

Végül jelenti előadó, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága átiratában készséggel ígérte ajánlani a szakosztály hivatalos közlönyét a kezelése alatt levő vasutak pályájáreinek és őket a fajbaromfitenyésztés felkarolására is buzdítani fogja.

Baromfikiállítás és vásár.

Az Országos magyar gazdasági egyesület által Budapesten a Tattersallban f. évi április 14, 15. és 16. án rendezett X. tenyészállatvásár kapcsolatában a baromfitenyésztési szakosztály baromfikiállítást és vásárt is tartott.

Ezen baromfikiállításról bátran konstatálható, hogy az a legjobban sikerült. 38 kiállító 409 darab állatot hozott fel, a melyek között valóban remek mintaszerű példányok voltak találhatóak.

A kiállítás helyiségeit két terem képezte, melyeket a bizottság külön e célra rendezett be. Világos, tiszta, tágas, elzárható helyiségek voltak, úgy hogy az állatokat zárt, léghuzamtól mentes helyen is jól meg lehetett szemlélni. Ezen baromfikiállítás nem volt czifra, hatásra számított, hanem inkább vásár jellegű, hol a tenyésztők jó anyagot szerezhessenek be, a mi a kiállított kitűnő anyag mellett teljes mértékben lehetséges is volt.

Nagy számú vétel történt egy a magánosok, mint a földmívelési miniszterium részéről, úgy, hogy az összes eladó állatok mind elkelték, ami legjobban bizonyítja a kiállítás és vásár sikerültét.

Bajos volna a kiállított anyagnak részletes ismertetése, mert akkor majdnem minden állatra külön kellene kiterjeszkedni. Elég legyen annyit említeni, hogy a kiállított anyag egészben véve kevés kivétellel kitűnő volt, bizonyítva ezzel, hogy hazánkban is a fajbaromfitenyésztés már igen jelentékeny mértékben van elterjedve, igen figyelemre méltó anyaggal rendelkezünk, s hogy olyanok beszerzéseért a külföldhöz már nem kell fordulnunk.

Mégis mint legkitűnőbbeket ki kell emelnünk a Beiwinkler-Koppély-féle tenyésztés remek pekingi kácsáit, a Kolozsmonostori gazd. tanintézet fehér Bráhma kakasait, a Leithahofi Rasse Geflügelzucht valóban gyönyörű sárga cochin és fekete Langshan törzseit, Ottrok András és Suntek József cochinjait, Bogyay Zsigmond számos Plymouth-rok törzsét, Leithahofi tenyésztés emdeni gunárját, mely ugyan vénsége folytán imponásabb nagyságu volt, mint rendesen lenni szoktak. A galambok csoportjában Burger János kivált többször díjazott angol carrierjei, Hincs Gábor, Susztek József, Kovács János és Gasparez Géza különböző galambjai tűntek ki.

A bíráló bizottság ítéletét az alábbi díjazási jegyzék mutatja.

A következő díjak osztottak ki:

I. Tyukok.

1. Sárga Cochin.

I. díj 20 kor. Ottrok András (Isaszegh), 5. kat. sz. II. díj 15 korona Rasse Geflügelzucht

«Leitha Hof» 6. kat. sz. III. díj 10 kor. Fodor Sándor (Rákos-Keresztur), 4. kat. sz.

2. Fehér Cochin.

II. díj 15 kor. Susztek József (Rimaszombat) 7—13. kat. sz.

3. Világos Brahma.

I. díj 20 kor. Rasse Geflügelzucht «Leitha Hof» 55. kat. sz. II. díj 15 kor. Varga Mihály (Rákos-Keresztur) 57. k. sz. III. díj 10 korona Pettera Hubert (Gödöllő.) Elismerő okmány: Gazd. tanintézet Kolozsmonostor 24—53. k. sz.

4. Sötét Brahma.

III. díj 10 kor. Susztek József 67. k. sz. törzse. Elismerő oklevél: Sötét Agostonné Irma (M.-Óvár) 66. k. törzs. t. Elismerő okl.: Kovács János (Debreczen) 59. kat. sz. törzs.

5. Plymouth Rock.

I. díj 20 kor. Wiesler József (Isaszegh) 171. kat. sz. II. díj 15 korona Rasse Geflügelzucht «Leitha Hof» 168. kat. sz. III. díj 10 korona Susztek József 169. kat. sz. III. díj 10 korona Urbanek Sándor (Budapest) 170. kat. sz. Elismerő oklevél Kovács János 165. k. sz. Elismerő okl. Boda Sándorné (Kájtörpuszta) 69. kat. sz. Elismer. okl. lovag Bogyay Zsigmond (Sárospatak) tenyészete.

6. Fekete tollas lábu Langshan.

I. díj 20 kor. Borsos Ferencz (Gödöllő) 173. k. sz. II. díj 15 kor. Polyák Sámuel (Pécel) 187. k. sz. III. díj 10 k. Bauma Géza (Hatvan) 172. k. sz.

7. Fekete sima lábu Langshan.

I. díj 20 kor. Rasse Geflügelzucht «Leitha Hof» 138. k. sz. Elismerő oklevél Rohonczy János (Budapest) 190—193. kat. sz.

8. Kék Langshan.

II. díj 15 kor. Czikéli Sámuel (Radnótfája) 209. kat. sz.

9. Fekete Olaszok.

I. díj 20 kor. Obert Henrik (Brassó) 195. k. sz.

10. Hollandi.

III. díj 10 kor. Susztek József 196—197. k. sz.

11. Tyuk-keresztések.

I. díj 20 kor. Pettera Hubert 202. k. sz. II. díj 15 kor. Pettera Hubert 205—203. k. sz. III. díj 10 kor. Susztek József 203—204. k. sz. Elismerő oklevél Kovács Gáspárné (Monor) 201. k. sz.

II. Pulykák.

1. Bronz pulyka.

I. díj 20 k. lovag Bogyay Zsigmond 211—212. k. sz.

2. Amerikai vadpulyka.

I. díj 20 korona. Pettera Hubert 213. kat. sz.

III. Ludak.

1. Emdeni lud.

II. díj 15 korona. Csikos István (Takta-Harkány) 215. kat. sz.

2. Toulusi lud.

II. díj 15 korona Rasse Geflügelzucht «Leitha Hof» 218. kat. sz.

IV. Kacsák.

1. Pekingi Kacsa.

I. díj 20 korona Wiesler József 245. kat. sz. I. díj 20 korona Polyák Sámuel 244. kat. sz. II. díj 15 korona Fekete Károly (Pécel) 242. kat. sz. III. díj 10 korona lovag Bogyay Zsigmond 231—240. kat. sz.

2. Roueni kacsa.

I. díj 20 korona Rasse-Geflügelzucht «Leitha Hof» 247. kat. sz.

3. Smaragd-kacsa.

Elismerő oklevél Obert Henrik (Brassó) 249. kat. sz.

V. Galambok.

I. díj 15 korona Gasparez Géza (Budapest) 250—253. kat. sz. (antwerpeni postagalamb). II. díj 10 korona ifj. Dobál Antal (Kolozsvár) 250—253. kat. sz. (belga postagalamb). II. díj 10 korona Burger János (Budapest) 258. kat. sz. (angol carrier). II. díj 10 korona Burger János (Budapest) 294. kat. sz. (chinai sirályka). II. díj 10 korona Burger János (Budapest) 303—304. kat. sz. (vörös alarcos). II. díj 10 korona Muk József (Komárom) 266—270. kat. sz. (magyar paraszt). II. díj 10 korona Wiesbauer Mihály (Linz) 287—289. kat. sz. (satinetta). II. díj 10 korona Wiesbauer Mihály (Linz) 308—310. kat. sz. (máltai hus). II. díj 10 korona Kovács János (Debrecen) 301. kat. sz. (római). II. díj 10 korona Gasparez Géza 283. kat. sz. (Blondinetta).

Elismerő oklevelet kaptak: Ifj. Dobál Antal 260. kat. sz. (Galicziai távrepülő). Burger János 290—293. kat. sz. (pajzsos német sirályka). Kovács János 271. kat. sz. (magyar begyes). Gasparez Géza 278. kat. sz. (libanon). Oszetzky

Béla 279—282. kat. sz. (Blondinetta). Hincz Gábor 262—264. kat. sz. (pávagalamb). Szokolovics György (Baja) 264., 274., 275., 297., 300., 301. kat. sz. haszon- és diszgalambjaiért a Kovásznay-fele tiszteletdíjat, 20 frankot.

Mikolik Gyula és Bóheim Tivadar kiállított hazai kanárikért I. díjat 15 koronát.

Meg kell még emlékeznünk a kiállításban szemlére kiállítva volt rendkívüli csinos és praktikus vas kiállítási kaliczkákról, melyeket a bizottság próbakép hozatott. Be is váltak ezek teljes mértékben, csak hogy drágaságuk miatt csak kisebb számban szerezhették be egyszerre nagyobb számban. Remélhető, hogy a jövőben már több ilyenrel rendelkezni fogunk.

A kiállításban uralkodott tisztaság és rend minden tekintetben mintaszerűnek mondható és a rendezés munkáját oly sok szakértelemmel teljesített dr. Rodiczky Jenő és Beivinkler Vilmos urak legnagyobb dicséretére szolgált.

A pulykatenyésztésről.

A haszonbaromfiak közül hazánkban a pulyka tenyésztése van legkevésbé elterjedve; a baromfitenyésztés ez ágával jóval kevesebben foglalkoznak állattenyésztő gazdáink, mint akár a tyúk, lud, vagy kacsa tenyésztésével.

Ennek a körülménynek legjava részben az az oka, hogy a pulyka tenyésztésénél csak a hushozam jöhet tekintetbe s tojáshozam, vagy tollértékesítésről szó sem lehet. A pulykatollat csak a nagyon szegény nép használja fel agy-neműihez; vagy egyéb alárendelt célokra pl. bélléléshez használják fel, de értéke minden körülmények között nagyon csekély s alig számba vehető s mint árucikk a piacon egyáltalán nem szerepel. A pulyka tojása pedig pusztán és kizárólag szaporításra, továbbtenyésztésre használható csak fel, a mennyiben a nőstény alig tojik többet, mint a mennyit az elültetékör alája rak a tenyésztő.

Tán ez az egyoldalú jövedelem, mely a pulyka tenyésztéséből ered, az oka annak, hogy pulykatenyésztésünk koránt sem öltött még eddig oly nagy mérvet, mint más haszonbaromfiak tenyésztése. A mi természetes is, mert míg a tyúk

tojásaival, a lud és kacsa értékes tollával szerepel a hushozamon kívül a tenyésztő kalkulusaiban, addig a pulyka a hushozamon kívül nem hajt semmi jövedelmet a tenyésztőnek.

Hogy oly nagy mérvet nálunk még mind ezideig nem öltött a pulykatenyésztés mint az kívánatos volna, okát ennek abban is kereshetjük, hogy a pulyka nagyon kényes baromfi, melynek felnevelése jóval több bajjal, vesződéssel, sőt mondhatjuk, hogy nagyobb kockázattal jár mint bármely más haszonbaromfi felnevelése. A tulságos meleg, vagy nedves, esős, hideg időjárás mind ártalmára vannak a kis pulykának, a leg-szorgosabb felügyelet s elővigyázat dacára is elhull a kikelt kis pulykák 15—20 százaléka, sőt kedvezőtlen időjárás esetén elpusztul fele, kétharmada, ugyannyira, hogy baromfitartó gazdáink előtt valóságos mesterségszámba megy a pulykatenyésztés.

De legyen bár milyen kényes baromfi is a pulyka, érdemes arra, hogy tenyésztessék az arra alkalmas vidékeken, mert I. husa sok, 2. izletes és 3. keresett ételmi czikk az év majdnem minden szakában úgy a hazai, mint a külföldi piacokon. Ez utóbbiról, a külföldi piacokról szólva, elmondhatjuk, hogy pulykatenyésztésünk elhanyagolt mivolta dacára e nemű kivitelünk (utóbbi időkben főleg Angliába) elég jelentékeny és évről-évre emelkedik a szerint természetesen, a mint a kivitelre szolgáló produktum emelkedik. Mert annyira még nem vagyunk, hogy az exporteur államok kivalóképpen pedig Német és Angolország e nemű szükségletét kielégítsük s ha tán éppen ketszerannyi pulykát vihetnénk ki évenként, mint a mennyit tényleg kiviszünk, akkor is alig ha állana be árucsökkenés. Egyébiránt a pulyka ára nagyritkán szokott lecsúszni s ha ősszel ez megtörténik is, midőn nagyobb mennyiség kerül piacra, akkor sincs nagyobb különbözet 20—30 krnál páronként számítva.

Nem lehet tehát pulykatenyésztőinknek panaszkodni a kelendőség hiánya miatt.

Baromfitenyésztésre alkalmas vidékeken hazánkban jóformán majd mindenütt foglalkoznak a pulykatenyésztéssel legalább kicsinyben, sőt helyi-el-közzel nagyban is. Ez utóbbi vidékekről kerül ki azután a kivitelre számtalan anyag legnagyobb

TÁRCSA.

Tojásrablók.

(Egy kis természetrajz.)

Az enyém és a tied fogalmát csak ez a csunya civilizáció fundálta ki. A civilizáció meg az emberi önzés gyümölcse. Bezzeg a szabad természetben nincs tulajdon s annak szentsége ismeretlen dolog. Ott köztulajdon nemcsak az éltető lég, a meleg verőfény, a patak csörgedező vize, fa lombja, rét virága, hanem az élet, a nyüzsgő rovarnak, a tutó vadnak, a röpke madárnak élete, élő teste is. Az erős megeszi a gyengét, a tehetős fölfalja a tehetlent.

Az ember — persze azért, hogy mindent ő maga falhasson föl — civilizál; elhódít egy darab természetet s aztán zsarnokoskodik fölötte. A föld neki termi gyümölcsét, a barom neki szoptatja kövérre borját s a méhek az ő számára gyűjtik mézüket. De azért a mezők éhező proletárai részen állanak s ott dézsmálnak, a hol érik, örökös harcban, küzdelemben a természet urával.

Mert zsarnokok vagyunk a legközönségesebb fajtaból, zsarnokai fünek-fának, vad és szelid állatoknak. Zsarnokok még a mi fehér kezű, fehér köténes gömbölyű kis gazdasszonyaink is, legyennek különben akármilyen enni való jószágok. Ők azok, a kik elválasztják a borjút az anyjától, kifosztják a fészkeket, gyöngéd viszonyokat tépnek szét könyörtelen kezekkel, éltük tavaszán kirántják a csirkét s a leghitlenebb kényszerházasságokat csinálják tyukok, kacsák és galambok között.

Hajnaltól a kis kendermagos tyúk fellibben

a kőfal tetejére s ott hirdeti édes anyai sejtelmét, könnyelműen kikiabálva a világba:

— Kotkodács, kotkodács, minden napra egy tojás!

Már akkor a kis háziasszony talpon van s a tornácra lesi a balgatag jószágot. Előre tudja, hogy hova fogja rakni tojásaként szegény. Mindig olyan szép fényes gömbölyűket találni utána a padláson, a negyedik szarufa alatt. Jók lesznek a salátára keményre főve.

De az a kis bohó ott a kőfalon nem tudja, hogy az ő tojásai a salátára kerülnek. Boldogan hunyja le a szemét minden strófa után s akkor látja a tarkapíhés sereget, a mint sipogva húzódik a szárnyai alá.

Hanem azért az a salátaprogramm se szentírás ám, mert mikor estefelé a Jutka meg a Panna sorra veszik az ismert fészkeket, a kis kendermagos tojásának hült helye van. Akár csak a kánya hordta volna el. Támad erre szörnyű inkvizíció.

— Saját szememmel láttam, saját füleimmel hallottam, hogy tojni készült a kendermagos. Aló, nézzétek meg újra! De bizony mindhiába, a Jutka minden pókhálót a boglyas hajába szedhet a padláson, a kendermagos tojásának nem tud a nyomába jutni. Mert hát sok az ellensége a tojásnak, vagy tán sok a barátja.

Görénynek kell a padláson járni, vagy tán menyétet hurcol arra a Belzebub. Egyszerre az egész háznép tud valami ujat. A pulykapásztor megesküszik, hogy a múlt héten látott valami fránya jószágot, a mindenes bottal is hajigált utána. Vagy tán valami nagy patkány kapott erre az extra-kosztra, hiszen mióta ez az új fajta ide betolakodott, majd hogy föl nem veszik az udvart. Már az öreg gácsért is torkolta egy a minap, ha segítségére nem jönnek, kifogott

volna rajta. Denique a sok találgatásban a tettes személyét sűrű homály fűdi. Hanem azért a sok közül akármelyik lehet.

A görénynek semmi se oly kedves, mint a tojás. Egy tojásért a legsötétebb éjszakákon olyan salto mortalékra vállalkozik, hogy egy makimajom is a nyakát törhetné bele. Ez az alattomos lopakodó a legveszedelmesebb tolvaj. Az éj sűrű leple alatt a legkisebb gerinczén, a hol csak ács vagy kőmives süvege alatt, zsindelek között egy parányi rést hagyott, mint a kigyó surran be s vérszopó öldöklési vágya határt nem ismer.

A tojás béján egy tüfejni nyilást tör s azon keresztül szívja ki a tartalmát, de ha kölykei vannak, con amore odébb áll a törékeny zsákmánnyal. Ilyenkor fényes dűben is végig sétál mint egy hosszú árnyék a tető gerinczén s a gazda szeméi előtt viszi magával a rablót jószágot. Szemtanuja voltam, mikor éles fogai közt a tojással mintegy másfélőnyi magasról a nélkül vetette alá magát, hogy a tojásban kár esett volna. Ha hitványabb is, de ép ily szemtelen a menyét s a befurakodásnak még nagyobb mestere. A vándorpatkány egy mindenre képes náció. Könnyen megelégedő elődsí, a hol jobbat nem talál, de kaján, merész rabló, a hol alkalma van rákapni erre a mesterségre. Tojásokat kiinni, ahhoz ő is ért s ha teheti, előszeretettel gyakorolja is.

Mindezek ellen a legjobb orvosság a csapóvas, vagy a jól szerkesztett csapóáda, néha-néha a dupla-puska is. Faluhelyen mindig fog akadni egy-egy kétes hírű sportsman, a ki jobbnak hiányában szenvedélyvel vállalkozik hasonló feladatra.

Ellenségeinktől hát csak megvédelmezzük magunkat, de vajon ki véd meg barátaink ellen?

része. Tolna, Baranyamegyékben és Zalában, főként a Mura mentén, lent a délvidéki megyékben, a Szerémségben foglalkoznak nagyban a pulykatenyésztéssel; e vidékek nem egy községenek főjövedelemforrását, a pulykatenyésztés képezi. Említést érdemel néhány nagyobb alföldi város is e helyen, melyek nagy legelővel, pusztákkal rendelkezvén a pulykatenyésztés területükön a kisgazdák által nagyobb mérvben üze-
tik. Ilyen Szabadka, Hódmezővásárhely, Szeged és Félégháza, mely utóbbi város egymaga szolgáltatja évi kivitelünk majd egy negyedét.

Leginkább száraz, homokos vidékeken, hol elegendő legelő és tarló áll rendelkezésre, fizeti ki magát a pulyka tenyésztése. Egy pulykakakasra tenyésztőink rendszerint 6-7 nőtényt számítanak és semmi esetre sem többet, mert könnyen megtörténhetnék, hogy a tojások terméketlenek maradnak, a mely körülmény főleg azért is nagy baj, mert a pulyka alig tojik többet 20-30 tojásnál s a tenyésztő nem bírja a terméketlen tojásokat ujjakkal, megtermékenyítettek pótolni.

Kora tavasszal a pulykát kiköltetni nem érdemes, mert a korán kikelt kényes állatok nem bírják meg a nedves, hűvös időjárást s tapasztalás mutatja, hogy az áprilisban kikelt kis pulykák 60-70%-a elhull a hűvös időjárás következtében. Pulykaköltésre legalkalmasabb hónap a május. A hol nagyban tenyésztik a pulykát, rendszerint száraz, enyhe pajtákban tartják 2-3 hetes korukig a kikelt kis pulykákat s csak ezután eresztik ki az udvarra, legelőre. Ekkor sem kora reggel, hanem csak a harmat s egyéb csapadékok felszikkadása után.

Az egy-két napos kis pulykák még ügyetlenebbek a csibeknél. Anyjuktól elszedi őket a tenyésztő, mert ez lomha, nehézkes járásával folyton rájuk lép a kényes kis állatokra. A kikelt kis pulykák etetésével ép úgy vagyunk, mint a csibé-
etetéssel: a hány ház, annyi szokás. A kikelés utáni első 24 órában a legtöbb tenyésztő nem ad semmit a kis pulykáknak, mert begyűk oly gyenge, hogy nem bírna meg semmiféle eledelt sem. — Első eledelük a keményre főtt tojás felaprózva héjastól együtt. Harmad-negyed napos korukban már a kenyérmorzsa és a buzakorpát tebbe az-

tatva s főtt tojással összekeverve adhatunk eléjük. A buzakorpa később helyettesíthető kukoricaz-
lisszttal, főtt burgonyával és turóval is, mely utóbbi kedvező eledel az apró pulykának, ugy-
szintén az elaprózott saláta és zöld hagyma is. Időnkint egy-egy magyar borsot juttat a tenyésztő a begyűkbe, vagy kever az eleségük közé össze-
törve, azért, hogy jobban emészthessenek s gyorsabban fejlődjenek.

Egy tanyagazdaságban láttam hogy a kis pulykák begyűkbe reggelenként vékonyra vagdalt s jól bepaprikázott szalonnadarabot tuskoltak a «jobb emésztés» okáért (Óh kunposzták!) s ez még hagyján, de egy másik vidéken a tenyésztők még kevés lőport kevernek a pulyka elesége közé, szintén azonképp a jobb emésztés elősegítése végett. Hogy az ilyfajta etetési eljárások reális alapokra vannak-e fektetve, azt hiszem, hogy a józan fel-
fogású tenyésztő előtt fölösleges ezt fejtegetni.

7-8 hetes korukban már a bibircsok ki-
fejlődtek a kis pulykákon s ha ez ideig elég gondot fordított a tenyésztő nevelésükre, hidegtől, me-
legtől óvta őket, ezután könnyen rábizhatja őket a pulykapasztorra s kicsaphatja falkában (5-6 pulykaalja, sőt több is) a legelőre, a tarlóra, magvat, bogarat, egyszóval mindent, ami eléjük kerül, felszednek ottan s tartásuk azután jófor-
mán semmibe se kerül a tenyésztőnek. Szorgosan felszedik az aratáskor elhullott szemeket, sőt sok vidéken a szüretelés után elhullott törmelék, ferges gyümölcsöt is felszedetik velük.

Egyszóval, a milyen kényes baromfi a pulyka 8 hetes koráig, vagyis husos bibircsói kifejlődé-
seig, azután ép olyan mérvű önállóságra való hajlandósággal bír, legalább a tápláléka megszerzésében. Kavicsos kődarabokat, sőt nem egy-
szer az eleje kerülő rozsdás szöveget, vasdarabot is lenyeli gazdasszonyaink állítása szerint.

A hazánkban tenyésztett pulykafaj kelen-
dősége, keresettsége a külföldi piacokon elég biztosíték arra nézve, hogy e fajta kiállja a ver-
senyt a külföldi fajtákkal szemben; mindazonáltal újabb időkben tétettek egyes tenyésztők részéről kísérletek, főképpen a bronz pulykák tenyészté-
sével. A pulyka igen kényes baromfi s hogy a felkapott idegen fajták mennyiben törődnek hozzá

éghajlati viszonyainkhoz, az a közel jövő titka. Egy idő óta a fehér ausztráliai pulyka és a bronz-
pulyka tenyésztésével kísérleteznek egynehányan ügybuzgó tenyésztőink közül. Ez idegen fajták s hazai pulykánk keresztezéséből a legszebb re-
ményekre jogosító javulása várható hazai pulyka-
anyagunknak; javulás várható annyival inkább, mert úgy az ausztráliai, mint a bronzpulyka jóval nagyobb testű, jóval nagyobb a tojáshozamu mint hazai pulykánknál.

Sok tenyésztő ugyan feleslegesnek tartja az idegen fajtákkal való kísérletezést, abból indulva ki, hogy a hazai meglévő tenyészanyag elég jó és kiállja a sarat legalább szívósságra nézve az idegen fajtákkal, hisz Német-, Orosz-, Francia- és Angolországnak egyedüli pulykabeviteli állama vagyunk. Hát igaz, hogy a mi tenyészanyagunk sokkal jobb mint Németországé, mert ott a folytonos és többnyire meddő kísérletezések folytán a tenyészanyag állítólag sokkal silányabb, mint 10-15 évvel a kísérletezések előtt volt, Francia-
országban pedig nagyobbára a fehér pulykát tenyészítik értékes tollazata miatt, melyből a di-
vatos «Marabus tollakat» gyártják és így a tőlünk kivitt pulykát ugyszólván olcsóbbért kapják, mint a mennyit ők az általuk tenyésztett pulykák tolla-
zataért kapnak.

Ha jó a meglévő tenyészanyagunk, abból még nem következik, hogy ezt a meglévő tenyészanyagot jobba nem tehetjük alkalmas idegen fajtákkal való vérfelfrissítés által. Jó lélekkel üdvözljük tehát az e téren kísérletezőket, vajha meg lenne fáradozásukna a kellő sikere.

Tény az, hogy a tenyésztésre alkalmas vi-
dékeink nagyságához képest pulykaállományunk nagyon kicsiny, alig számba vehető, pulykate-
nyésztésünk elhanyagolt; bármennyit viszünk is ki évente a külföld fogyasztó államaiba, még mindig többet lehetne kivinnünk, mert keresett elelmi czikk a magyar pulyka s ez a körülmény magában véve is elegendő indok arra, hogy a bár sok gondot, fáradságot igénylő tenyésztési ágat gazdánk felkarolják.

Hegedűs András.

Ertem alattuk ama szelid sóvárgókat, a kik elő-
szeretettel vétkeznek a görény rovasára.

Ezek közt első helyen áll a ragadós ujjú háziszarka, (Latro domesticus, de genere homo sapiens) éjjeli vagy nappali állat, a mint hozzá-
fér. Néha plane zsákkal jár s abban gyűjti az idegen portékát. (Innen: «zsákmány»). Védekezni ellene nehéz, mert vasbafogását tiltja a törvény, ellenszere pedig az u. n. *paragrafus*, ólomlabakon jár. Valaha sóval lövöldöztek utána, mikor t. i. még olesőbb volt a só. Mióta a sómonopóliumot behozták, az elfogott példányokat humanisztikus czukorkákkal szokás traktálni.

A tojáslopások történetének lapjain külön-
ben a legfelháborítóbb halátlanság eseteivel találkozzunk. Azon például, ha egy ehenkórász macska, mely kölyökkora óta kitesztva a társadalomból, egereken és cserebogarakon tengeti magát, tojásra fanyalodik, nincs mit csodálkoznunk; de vannak egyes hőstenorok a kandurok között, a melyek nemcsak tönkreteszik éjjeli nyugal-
munkát, de még a reggeli lágytojásunkat is kiiszszák (persze nyersen) pusztán hiuságból, elernyedt hangszalagaik helyreállítására. Sőt akadnak elkényeztetett korhelyek közöttük, a melyek egész nap kényesen becézgetik magukat, piros szalaggal a nyakukban a diván sarkán pihennek, de ha este kél a hold, nesztelenül surrannak a tetőre, reggelig valóságos orgiákat űnek s hajnalban, mikor közösen összekarmolt pófával megtérnek, előbb a padlásokon szanaszét tiltott «knickebeinikkel» üditik fel magukat.

El nem hallgathatók itt egy szomorú törté-
netet a szép Neróról, mely először rendítette meg az igazi hűség és becsületesség létebe vetett hitemet.

Nero tudós volt, mint egy mandarin, jó volt, mint egy falat kenyér, kedves volt, mint egy

kanári és szép volt, a mennyire egy kutya csak szép lehet. A napsugár kedvteliséssel tört meg fényes szénfekete szőrén, szemeiből okosság és hűség sugárzott s vékony hosszú farkát oly híz-
gelgőn tudta csóválni, hogy a ki látta, megindult örömeiben. Ezen a Nerón csüggttem én gyerek-
szivem egész melegével s pajtáságunk orestesi bensőségű volt. Egyszer csak hire jutott a háznép között, hogy a tyuktojásokat valami erősen tizedeli. Corpus delictik kerültek elő, összetört és kinyalt tojáshejak; de a hiánynak ennél jóval nagyobb-
nak kelle lenni, mert a tyukok tojtak szorgalma-
san s a konyhára alig került egy-két tojás. Így tartott ez heteken keresztül s a sanda gyanu már senkit sem kímélt, mikor a görény- és menyéthírek alaptalanoknak bizonyultak. Altalános volt a nézet, hogy a tolvaj csak azért hajít el néhány tojáshejat, hogy a gyanut a négy lábú állatokra terelje. Sokszor képezte már ez köztünk beszéd tárgyát a nélkül, hogy az okos Nerón a legkisebb nyugtalanságot észleltük volna, pedig többnyire társaságunkban tartózkodott.

Egy reggel a kanász, a ki az emeletes tyuk-
óltól nem messze gyűjtötte össze bajnalonként csürhét, azzal a jelentéssel állított be, hogy ő látta a Nerót a tyukól első emeletének ajtajából leugrani s hogy e szerint Nero a tolvaj.

Én az amugy is gyanúsított kanászt méltó felháborodással aljas rágalmazónak nyilvánítottam, a ki ezt azért hazudja, hogy a saját bűnét takarja vele s ennek a véleményemnek — a nélkül, hogy megkérkeztek volna — kifejezést is adtam.

— Bibasz kölyök vagy, hallgass. Hogy mersz itt azért az ebért valakit gyanúsítani, a ki meg nem érdemli.

Ezt válaszolta védő-beszédemre apánk s ki-
küldött a Neróval együtt. Én azonban nem nyu-

godtam meg a határozatban, hanem föltettem magamban, hogy tényekkel bizonyítom be véden-
czem ártatlanságát.

Összehívtam tehát az érdeklődő publikumot s felmászva a létrán az emeleti olajtóból a leg-
kedvencebb falataival kínáltam s csalogattam a lent szűkülő ebet. Nero ötször is nekilatott nagy bátortalanul, felkapaszkodott egy-két lépcsőfokon, de onnét, mint a teknősbéka, tehetetlenül gurult vissza.

Napnál fényesebben igazoltam tehát, hogy Nero a létrán felmászni képtelen s így rágalma-
zás áldozata lón.

Ha lett volna honnét, a kanászt kigolyóztuk volna, így meg kellett vele elégednünk, hogy hi-
vatalosan értesére adatott, miszerint ha még egyszer ilyen korán reggel bepálinkázik s ilyen víziói lesznek, mehet, a merre lát.

Mily szörnyű félreértés! Harmadnapra saját szemeimmel kelle meggyőződnöm, hogy Nero mint a majom kuszik fel a létrán s habzsolja föl a tojásokat. Kiderült később az is, hogy a tojáshejakat, ha csak tehetne, egy sarokban mélyen a szalma alá kaparta. A színlelt ügyetlenség aljas képmutatás volt tehát s nekem le kelle esnem határtalan bizalmam egéből. Elkeseredé-
semben nem tudtam hallgatni a dolog felől s míg a kanász fényesen rehabilitáltott, Nerót szigorú büntetés alá vetették. Három napig kellett lánczra kötve koplalnia, minden hét órában egy friss tojást tettek az orra elé, de egyszersmind olyan verset hegedültek a fényes fekete szőrére, hogy még a pörözős rántottától is elment az étvágya.

Igy csalódtam én s így bűnhődött a szép Nero. Ő nem él többé, de a ki nem hiszi, annak megmutathatom a — tojáshejakat. F.

Tenyészbaromfiak szállítása.

A baromfitenyésztési szakosztály a tenyészbaromfiak kedvezményes szállítása tárgyában ez év elején felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszter urhoz, mely felterjesztésünkre a miniszter ur csak a napokban a következő leirattal válaszolt:

34988
1893. SZ.

Az Országos magyar gazdasági egyesületnek.

A teherárúként szállítandó tenyészbaromfi-küldeményekre alkalmazandó kedvezményes díj-számítás tárgyában f. évi április hó 7-én 24129 sz. a. kelt leiratom kapcsán értesitem az egyesületet, hogy a kérdéses küldeményekre a magyarországi vasutak igazgatói értekezlete f. évi április hó 12-én tartott ülésében az általam adott utasításnak megfelelően abban állapodott meg, hogy teherárúként szállítandó tenyészbaromfiak után, ha azoknak ezen minősége — ép úgy mint egyéb tenyészállatoknál — a földművelésügyi m. kir. miniszterium által kiállítandó bizonyítvánnyal igazoltatik, a hazai vasutakon a tenyészállatokra vonatkozólag fennálló díjszabási határozmányok betartása mellett, általában ugyanazon mérsékelt viteldíjak számítassanak, melyek a kiállításokra rendelt baromfiküldemények után a magy. és osztrák vasutakon érvényben lévő közös díjszabási I. rész C) fejezet IX. szakasz g) 5. pontja értelmében szedtetnek.

Az értekezlet ezen megállapodásához jóváhagyásomat megadván, értesitem az egyesületet, hogy a szóban levő szállítmányokra 100. kgr. és km-ként 0.26 krnyi egységételen és 5%-nyi szállítási adón alapuló mérsékelt díjtétel fog alkalmaztatni, megjegyezvén, hogy ezen kedvezményes díjszámítás a hazai vasutak közül első sorban szóba jövő m. kir. államvasutak vonalait illetőleg a vasuti és közlekedési közlöny f. évi május hó 5-én kiadott 54. számában 420. tétel alatt foglalt hirdetmény utján már érvényesítve is lett.

A kérdéses küldeményekre az osztrák vasutakon alkalmazandó viteldíj-kedvezmény iránt a tárgyalások még folyamatban vannak, az e részbeni eredményről tehát az egyesületet a tárgyalások befejezte után fogom értesíteni.

Budapest, 1893. május hó 14-én.

Lukács s. k.

A hazai vasutakon tehát a tenyészbaromfiak szállítására tetemes kedvezményeket nyertünk, a melyek, habár nem teljes mértékűek, mivel a gyorsárúként feladott szállítmányokra nem terjednek ki, a mely módon a tenyészbaromfiakat legtöbbnyire szállítani szokták, azonban a megadott kedvezmények máris jelentékenyek és van reá remény, hogy később kívánságaink teljes mértékben fognak teljedni.

Vegyesek.

—ő. **Baromfidíjazások.** Mig nálunk még mindig akadnak fölös számmal, kik azt a fáradságot egy a fajta tulajdonságait mintaszerűen feltüntető haszonbaromfit tenyészteni kicsinylik, nem értik, hogy lehet a baromfitenyésztőt oly első rendű kitüntésekben részesíteni, mint pl. más hasznos háziállatok tenyésztőit, a tenyésztés nagy mesterei épen nem sajnálják a baromfitenyésztőtől sem a magas kitüntetést, sem az értékes díjakat. Ezüst billikomok, melyekre nálunk csak egy győzős agár, vagy rengeteg göboly — nem is említve az urlovasok paripáit — tarthatnak igényt, napirenden vannak az angol baromfiárulatokon, de ehhez sorakoznak 50 fontos magándíjak s oly nagy osztálydíjak, hogy egy-egy kiállításon 1000 s több fontra rugnak.

—ő. **A Langshantyk nagy elterjedését első sorban osztrák tenyésztőknek köszöni,** mert dr.

Binde az első behozója s báró Villa-Secca első tenyésztője volt az ázsiai tyukok ezen legértékesebb típusának. Egy görzi tenyésztő, ki Zitto álnév alatt ír, sok érdekeset mond el e fajtaról, miből a következők reprodukálására szoritkozunk. A langshant ez idő szerint három színváltozatban tenyésztjük; ezek a fekete, fehér és kék langshan; ezeknek még két alosztályuk is van az érdes és a sima labuaké. Az első langshanok érdes lábú, nehéz, tömött, széles testalkotású állatok voltak, melyből egy sima lábú, hosszú farku, nyurga állatot neveltek, melyről azt mondják, hogy e hórihorgas alakok elegánsak; lehet, de távolról sem oly kedves, kedélyes jelenségek, mint elődeik voltak. Azzal kapcsolatban valóságos mániává vált a langshanokat minörkákkkal keresztezni, mi határozottan elítélendő, mert ezzel a haszontyuk jellegéből teljesen kivetkőztetnek, mert a hosszú lábú állatok törzse is rendszerint hosszú és keskeny. A kik tehát abban reménykedtek, hogy simalábú langshanokat fognak tenyészthetni a testsúly csökkenése s a formák hanyatlása nélkül, alaposan csalatkoztak! Azért ismét oda kell törekedni a mai malay-langshanokból ismét a régebbi becses típusra átalakítani, mi kellő szakértelem és tenyészválogatás mellett épen nem tetszik lehetetlen feladatnak.

* **Baromfitrágya.** A háziszárnyasok között a galamb szolgáltatja a legjobb, leghathatósabb trágyát. A galambürülék gyorsan kezd erjedni s erjedés közben annyi meleget fejt ki, hogy az egész trágyamennyiség gyorsan, erősen felmelegedik. A galambtrágyát legcélszerűbb friss állapotban, esős időjárás bekövetkezése előtt elhinteni, úgy a növényzet növekedését nagyban elősegíti. A galambtrágyát legmegfelelőbb az agyagos, hideg talajra alkalmazni. Dohány, káposzta, len és kender alá igen hathatós trágyaszor a galambürülék, sőt a gyümölcsfacsemeték ültetésénél is sikerrel felhasználható, ez a gyorsan átalakuló trágyának megérdemelt annyi fáradságot, hogy a gazda összegyűjtse. A tyuktrágya már sokkal gyöngébb, azonban meg van az az előnye, hogy bármilyen növényzet alá megrágyázhatjuk vele a talajt. A lud és kacsa trágyája friss állapotban kártékony hatással van a növényzetre, mert igen sok ammoniakot és savat tartalmaz. A lud- és kacsa-ürülékből azonban igen jó komposztrágya válik.

* **Kifizeti-e magát a kacsatenyésztés?** Folyóvizek, tavak közelében a kacsa tenyésztése jövedelmezőbb, mint bármelyik szárnyas tenyésztése. A kacsáról elmondhatjuk, hogy eleség dolgában a legszerényebb igényű az összes baromfiak között, a mennyiben nem válogatós és ismeretes falánsága kielégíthető a legszerényebb eledellel is. A kikelt kis kacsákat korán önálló-ságra szoktatja ösztönük. A vízben, vízparton, réten, tarlón mindenütt keresik s meg is találják eleségüket, csigát, bogarat s minden csőrük elé kerülő férget fölfalnak. A kacsa hirtelen nő, hízékony s három hónapos korában már kitűnő pecsenyét szolgáltat. Jóval kevesebbet tojik ugyan a tyuknál, alig viszi fel évenként 100-ig, azonban sulyra nézve eléje helyezhető a tyuktojásnak. Különböző célutadatos keresztezéssel emelhető a kacsa tojásáhozama. A keresztezés eddig az Aylesbury-kacsákkal történt, ujabban a rueni és pekingi kacsákat használják hazánkban keresztezésre több-kevesebb sikerrel. Az Aylesbury- és rueni kacsák és azok keresztezései olyan vidéken is sikerrel tenyészthetők, hol közelben víz nincs. A kacsa tenyésztése kifizeti magát a gazdának még ott is, a hol nincs közelben víz, csak legelő legyen, a hol elkészül a kacsa naphosszat. A tanyáudvarban ez esetben készíthetünk nekik kisebb-nagyobb műtávet a kacsák számához képest. Arról kell csak gondoskodnunk, hogy e mesterséges tavak hetenként legalább egyszer friss vízzel töltsenek meg, mert a kacsa nagyon szeret fürödni s ha időnként a víz felfrissítetik, a kacsa tollazata tisztább, fehérebb és így értékesebb lesz. Sokan állítják, hogy a szárazon fölnevelt kacsa husa izletesebb. A kacsa erős ellenállóképességénél fogva ugyszólván semmi

betegségnek nincs kitéve, tenyésztése tehát sokkal kevesebb kockázattal jár, mint bármely más baromfi tenyésztése. Ha tekintetbe vesszük, hogy izletes husán kívül a tolla is kellőleg értékesíthető: csak igennel felelhetünk a fölvetett kérdésre.

—ő. **Védelmet a bibicznek!** Hova tűnnek azok a szép idők, melyekről a költő danolá: A praeceptor pedig bibicztójást keres; tanítja a népet, kaloda és deres! Örökre eltűntek, mert hát hála gróf Csákyknak: meg van a tanítói fizetés 300 forintos minimuma! Azonban a bibicztójásokat azért még mindig keresik és keresni fogják még inkább, ha a zsidók recepcziójának igéje testté válik, mert hát mit is csinálhatnának recipiált polgártársaink hirtelenében, mint hogy bibicztójást rendeljenek maguknak! Azonban a bibiczek fogyasztása már is sok helyen oly feltűnővé vált, hogy a vadászvilág köréből Németországban mozgalom indult meg a bibiczek törvényes védelmére, mely mozgalomhoz előreláthatólag az ornithológusok és állatvédők egyesületek szintén csatlakozni fognak. Terve van ott, hol a bibiczek igen megfogyatkoztak, 2-3 évi tilalmakat kieszközölni, másutt legalább a tojások szedését egy bizonyos határig korlátozni.

A baromfitetvek elpusztításának egyik célra vezető módja az, hogy a baromfiolat egy évben kétszer s pedig ősszel és tavasszal 5%-os karbololdattal kevert mésszel kimeszeltetjük az összes faalkatrészeket u. m. üll rudakat, rekesztő deszkákat, stb. forró vízzel lemosatjuk s ugyan-csak karbolos mésszel bekenjük. Másik hathatós szer a férgek ellen a szénkeneg is, melyet azonban óvatosan kell alkalmazni, mert ugy maga a folyadék, mint gázai könnyen meggyuladnak, gázai azonkívül veszélyesek emberre, állatra egyaránt s azért a szénkeneg csak akkor szabad használni, ha a baromfiól üres és a baromfi néhány óráig nem tér vissza bele. A szénkeneg használatát illetőleg következőkre kell ügyelni. Az ól falainak és ajtóinak repedéseit, a sarkok és zugokat, továbbá a trágyát be kell lecskendezni szénkeneggel, mert ezen helyeken tanyáznak leginkább a tetvek, s azután ajtóablakot lehetőleg légmentesen be kell zárni s a helyiséget $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ óráig zárva kell tartani. Az ablakok vagy esetleg az ajtón lévő nyílás elé zsákok, deszka vagy jó vastag pokrócot lehet helyezni, hogy a külső levegőt lehetőleg kizárjuk. A $\frac{1}{2}$ vagy $\frac{3}{4}$ óra eltelte után az ajtó és ablak kinyitható, a helyiséget ki lehet mosni s kiszellőztetni. Legjobb ezt reggel fertőtleníteni és estéig szellőztetni, a baromfit csak este beereszteni. A szénkeneg és annak gázai alaposan elpusztítják a parazitákat S.

* **Tojáseladás suly szerint.** Amerikában, sőt Anglia egynemely piacain is a tojást nem drb. és ládászámra, hanem suly szerint árusítják. Ez igen természetes és könnyen felfogható dolog, mert a tojáshejék lukacsosak lévén, a tojás fehérje és sárgája a levező behatása következtében folyton szárad s minél tovább tartjuk a tojást, annál könnyebb. A tojás három hónap alatt eredeti sulyából 11—12% veszít, hat hó multával 18—20%-ot. Ha suly szerint árusítatnak el a tojások, ez esetben a vevő-közönség nem károsodik. A különböző konserválási módok vajmi kevés részt ütnek ezen praktikus amerikai tojáseladási eljárás, mert a tojás a legakceptabilisebb konserválási mód mellett is — bár kevesebbet, mint különben, de — mégis veszít sulyából. Allitóltag a lenolajjal bekenett tojások egy negyed év leforgása alatt csak 4%-ot veszítenek eredeti sulyukból és feltörve a friss tojás szagával (?) bírnak. A tojásnak suly szerinti eladása kívánatos s nem messze van azon idő, a midőn ez a reform életbe lép minden vonalon. Kívánatos azon tenyésztők részéről, kik okszerűen nevelik, kellő gondozásban részesítik baromfiállományukat, mely eljárás bizonyára a tojásáhozama emelésére nem kevés befolyással van.

As orsz. magyar gasd. egyesület tulajdona.

szá
egy
üll
ga

Tökéletes
Önműködő
Belföldi és
mak! Szó
mindenfél
ban. Árny
dezősek
laktanyák
szállodák
vállalatok
részére.

VASÖR
6y
VI. ker.

Jár

Sza
ered. So
szabad
Szecsk
órá-ma
gépek
Logo

1893. május 27.

szítése tehát sokkal mint bármely más a be veszszük, hogy kellőleg értékesítik a fölvetett kér-

! Hova tűntenek a költő danolá: keres; tanítja a kre eltűntek, mert van a tanítói fize- Azonban a bibicz- keresik és keresni ok reczecziojának is csinálhatnának enében, mint hogy kknak! Azonban a sok helyen oly fel- ág köréből Német- neg a bibiczek tör- galomhoz előrelát- állatvédő egyesüle- k. Tervbe van ott, atkoztak, 2-3 évi legalább a tojasok korlátozni.

szításának egyik a baromfiólat egy a tavasszal 5%-os kimeszeltetjük az lő rudakat, rekesztő emosatjuk s ugyan- juk. Másik hatha- enkének is, melyet almazni, mert ugy könnyen meggyu- szélyesek emberre, énkéneget csak ak- paromfiól üres és a er vissza bele. A g következőkre kell jtóinak repedéseit, a a trágyát be kell mert ezen helyeken k, s azután ajtót- u be kell zárni s a va kell tartani. Az ón lévő nyílás elé ag pokróczot lehet öt lehetőleg kizárjuk. tán az ajtó és ablak het mosni s kiszel- ertőtleníteni és es- csak este beeresz- gázai alaposan el- S.

erint. Amerikában, ain is a tojást nem súly szerint árusít- könnyen felfogható dukacsosak lévén, a evező behatása kö- s minél tovább tart- b. A tojás három l 11-12% veszít, ot. Ha súly szerint ez esetben a vevő- különböző konser- st ütnek ezen prak- eljárás, mert a nserválási mód mel- nt különben, de — olag a lénolajjal be- leforgása alatt csak ulyukból és feltörve birnak. A tojásnak os s nem messze a reform életbe lép azon tenyésztők ré- k, kellő gondozásban tat, mely eljárás bi- ésére nem kevés be-

KÖZTELKEN
egy udvari nagy
raktár,
szabad udvarhasználat, ez évi augusztustól, továbbá egy 5 szobás szép utczei lakás III. emleten kiadó, üllői-ut 25. sz. alatt. Az épület az országos **magyar gazdasági egyesület** tulajdona, és felvilágosítást nyújt az egyesület igazgatója.

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!
Önműködő tözegszóró-closettek.
Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékberendezések kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

Magyar tüzeg- és miltárgya-ipar részvénytársaság.
Igazgatóság: Budapest, V. ker., Mátyás-utca 4. sz.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára. **Különlegesség:** emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Várostitisztítási- és elfuvarozási vállalatok szervezése. Miltárgyagyártás. Részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak.
A01537/CI. 93. számhoz.

Hirdetmény.

(Re-expeditionális határidő meghosszabbítása.)
A nyiregházi termény és áruaktár részvénytársaságnak a «Vasut és közlekedési közlöny» 1891. évi 21. számában 105634/90. CI. sz. a. közzétett hirdetmény s. erint az ottani termény, és áruaktárban betárolt gabonaszisz, hüvelyesek, olajmagvak, olajpogácsa és olajpogácsaszisz küldeményekre nézve engedélyezett re-expeditionális határidő hét hónapról tizenkét hónapra meghosszabbította ik. Budapest, 1893. május 11. Az igazgatóság.

(U.ánnyomás nem díjaztatik.)

St. a **Friedl-Müller-Kwizda** szabadalom.

Patavédő gummiból.

Két nagyságban jobb és bal lábra. Szürke színben.

Szárszalag-védő gummiból.

4 nagyságban, jobb és bal lábra, szürke, fekete, barna és fehér színben.

Bokavédő gummiból.

Bal és jobb lábra, szürke, fekete, barna és fehér színben.

Térd- és boka-védő gummiból.

Bal és jobb lábra. Szürke, fekete, barna és fehér színben.

Térd-, boka- és szárvédő gummiból.

Jobb és bal lábra. Szürke, fekete, barna és fehér színben.

Boka- és szárvédő gummiból.

Bal és jobb lábra. Szürke, fekete, barna és fehér színben.

Arjegyzék bérmentve és ingyen.
Főraktár:
Franz Joh. Kwizda
cs. és k. oszt.-magy. és kir. román udvari szállító, Korneuburg, Bécs mellett.

SCHLICK-féle
vasöntöde és gépgyár-részv.-társaság Budapest.

Gyár és központi iroda: VI. ker., külső váci-út 1696/99. sz. Városi iroda és raktár: VI. ker., Podmaniczky-utca 14. sz.
Fiókraktár: VIII. ker., Kerepesi-ut 77. szám.

Ajánlja kitűnő szerkezetű

járgánycséplő-készületeit és gabona-tisztító rostáit.

Szabad. Schlick-féle 2- és 3-vasú ekéit, mélyítő ekéit,
ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasú ekéit, talajmivelő eszközeit, készít továbbá legújabb rendszerű s rendkívül czélszerű szerkezetű

szabadalm. Schlick-féle „HALADÁS” és „BALANCE DRILL” sorbavető-gépeket készletben vannak:

Szecs kavágók, répavágók, répazúzó, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, szab. Jókay-féle „Hungaria” daráló-gépek

órló-malmok, olajmalom-berendezések, ered. amerikai kéveköto- és marokrakó-arató-gépek és fűkaszaló-gépek. Szállítható mezeli vasutak ipari és gazdasági célokra.

Legolcsóbb árak. Előnyös fizetési feltételek.
Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

„HIBOURIN.”

Felette fontos
mezőgazdák, iparosok, háztulajdonosok, gyárosoknak.

Törvényesen védve
676. szám alatt

30 évi gyakorlat után sikerült a patkányok és egerek kiirtására oly szert feltalálnom, mely utasításaim szerint alkalmazva feltűnő és biztos eredményt ad. A szer chemiailag a patkányok falánk természetének megfelelőleg van összeállítva és mivel részükre nyálánkságot képez, azt maguk keresik fel. — Az eredmény oly bizonyos, hogy a hol személyesen vezetem az irtást, csak teljes siker után igényleg fizetést. De szeremet épen olyan biztos eredménnyel bárki is, szakember nélkül alkalmazhatja.

A szer biztos voltát kitűnő és hízegő bizonyítványaim igazolják. E szerből 25 dkgr. 1 frtért egy körülbelül 100 □-ölnyi térségre elég, ezen kiszámítás mérvadó nagyobb területekre nézve is.

Kitűnő rovarporom 1 kilója 4 frtért kapható, legkisebb szállítható mennyiség 25 dkgr., helyben 5 dkgr.-tól feljebb is kiszolgáltatik. — Az ürgek, hörcsögök, mezel egerek irtására általam feltalált koczkaalku biztos szer, mely egyszerűen kirakandó, 4 kgr. 4 frt, évekig eláll, 1 kgr. = 700 koczka. Nagyobb megrendelésekkel megfelelő árkedvezményt engedek.

vegyészeti cikkek készítője RAABER ADOLF, Budapest, váci-körút 31.

KRAUSZ szesz- és élesztő-gyára,
szeszfinomító-, maláta- és vegyészeti-gyár, moslák és törköly-szárító
BUDAPESTEN.

Ajánlja, Magyarországon általa először termelt

száraz-moslák és száraz-törköly-t
a t. gazdaközönség különös figyelmébe.

Protein- és zsirdús takarmány!
Ajánlatokkal szolgál, valamint rendeléseket elfogad a Magyar mezőgazdák szövetekezete, Budapest.

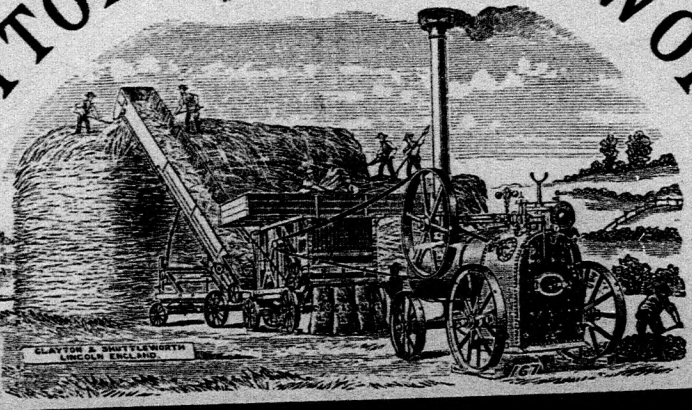
esület tulajdona.

Legújabb szerkezetű
gőzmozdonyok
2 1/2 lóerőtől—30 lóerőig
fa-, szén- és szalma-fűtésre

Egy- és többvasu, valamint egyete-
mes acél-ekék, **Universal-** és
Columbia-Drill könnyű sorvető-
gépek,
szórvető-gépek.

Főraktára
Budapest,
váci-körút
63. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mezőgazdasági gépgyárosok

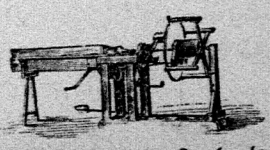

Legújabb szerkezetű
gőzcséplő-gépek
kettős szalmarázókkal és megnagyobbított
rostákkal.

Kazalozók.

Mindennemű gazdasági-gépek és esz-
közök a legjobb és legkitűnőbb kiállí-
tásban a legjutányosabb áron.

Árjegyzékek
kivánatra in-
gyen és bér-
mentve.

Szalma-kötelet fonó-gép.

Egyetemes eke.

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitüntetve.

FISCHER és HEIDLBERG

vegyészeti gyár

Budapest. Iroda: Arany János-utca 25.

Fertőtlenítő szerek nagybani gyártása.

Karbololenn dióbarna feteitő szer, melynek használata által mindennemű
fa elpusztíthatatlan tartósságot nyer.
Creolinum és annak fajai száj- és körömfájás ellen, valamint orvosi és házi
célokra leghathatósabb fertőtlenítő szer.
Kátrányfestékek mindenféle színben zindelytetők, bádog, vas- és fatár-
gyak mázolására.
Kőfedellemez olcsó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági épületek
számára.
Faczementtelők sok évi jóállással.

➔ Árjegyzékek és utasítások ingyen és bérmentve. ➔

Clichéket

hirdetések, árjegyzékek, könyvek, szak- és hírlap, egyálta-
lán mindennemű nyomtatvány képes kiállítására számára,
legjobb kivitelben és legolcsóbb áron elvállal és készít

FISCHER LIPÓT

chemigrafiai műintézet

Budapest, IV. ker., Ujvilág-utca 10.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény-Társulat

BUDAPESTEN

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitűnő gépeit és talajmivelő-eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágosítással és tanácsal szívesen és díjmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magába foglaló képes árjegyzékét kívánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váci-ut 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik.

Levél-cím:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény-Társulat

BUDAPESTEN.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményel, továbbá állást keresők és adók hirdetései vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állások.

Két gazdasági segéd-tisztai állomás azonnal betöltendő a lévai uradalomban évi 200 frt fizetés és teljes ellátással. Csak gazdasági akadémiát vagy felsőbb tanintézetet végzetten folyomódhatnak a lévai uradalmi főbérnökség igazgatóságához Léván.

1865

Gróf Serényi Béla putnoki uradalmában a **gazdasági intézői állás** betöltendő. Első rendű ajánlatokkal a gazdaság minden terén, kiváltképen a cukorrépa termelés körül szakértelemmel és tapasztalatokkal bíró egyének folyamodványait kellően felszerelve f. é. június 15-ig gróf Serényi Béla ur ó méltóságához közvetlen Putnokra (Gömörmege) terjeszték fel.

1879

Allást keresők.

Egy szakképzett **gépész**, ki a gépjáratás és cséplés terén több évi tapasztalattal bír, alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

1852

Erdőtisztai vagy **erdőrendezési állást** keres egy 33 éves nőten erdőtiszt, ki az erdészet és erdőrendezés terén 8 évig sikeresen működött, s egyúttal a vadászat-hoz is ért. Allását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban.

1877

Gazdatiszt 28 éves; nőten esetleg háztartással, ép, erős, földművesiskolát végzett 10 évi sikeres gyakorlattal, a gazdaság vezetésében otthonos, állást keres. Czim «Erelés» jelige alatt a kiadóhivatalban.

1876

Ispán esetleg **ellenőri** állást keres egy ka'ona-kötelezettségének eleget tett s jó családból származó nőten, több évi gyakorlattal bíró **kereskedelmi akadémiát** és gazdasági tanintézetet végzett gazda. Azonnal beléphet. Ajánlatok «szorgalmas» czim alatt a kiadóhivatalba.

1846

Egy 35 éves nő **gazdatiszt**, ki a gazdaság minden ágában jártas, s ki 15 év óta oly nagyobb gazdaságokban működik mint önálló intéző tiszt, melyek szeszgyárral, cukorrépatermeléssel, valamint nagyobb mérvű marhahizlalással voltak összekötve, óhajta fel nem mondott állását változtatni. 1000 frt biztosítékot adhat. Beszél magyarul, németül és tótul. Czim meg tudható e lap kiadóhivatalánál.

1868

Földbirtok.

Egy tagosított 286 magyar holdas birtok, a gyomai vasúti állomástól félóránnyira, családi körülmények miatt, azonnal **eladó**; vetések és felszereléssel vagy a nélkül is, tetszés szerint, igen kedvező feltételek mellett. A birtok mindig házilag kezeltetett. Bővebb felvilágosítást nyújt komoly vevőknek a kiadóhivatal vagy poste restante «Birtokos Gyoma».

1764

A sályi uradalomhoz tartozó 7 hektoliteres **gazdasági szeszgyár** haszonbérbe adó. Vállalkozók felvilágosítást nyernek a sályi uradalom intézőségétől u. p. Alsó-Ábrány, Borsod-megye.

1838

Allatok.

Az első költés sikere és helyszüke miatt 20%-al olcsóbban az árjegyzékemben jelzett árnál árusítom, a mult évi gyönyörűen éneklő különleges **harci himmadaraimat**. Ezen kedvező alkalmat a madárkedvelők figyelmébe ajánlom. Árjegyzék bérmentve Demeter W. Lipótvár.

1836

Berkshire tisztavérű kan és koca malac **eladó** Berg M. báró jószágbérleténél, Kapuvár.

819

Nánásynál Feleden **eladó** egy törzskönyvezett telivér **simmenthali**, 2 éves zsemlyeszínű tenyészbika. Ára Feleden állomásra szállítva 250 ft.

1850

Termények.

Nemesített korai székelly tengeri, repce után biztosan vehető, kapható métermázsánként 8 (nyolcz) frtért a Krassó-Szörény megyei gazdasági egyletnél Lugoson. Semmi mellék költség nem számítatik, csupán a zsákért 40 kr. **Utárvételek** nem expediatnak.

1885

Csöves paprikát keres egy zárai cég **nagymennyiségben**, a kiknek **eladó csöves paprikájuk van és az illetővel összeköttetésbe lépni óhajtanak felvilágosítást nyújt az orsz. m. g.-egyesület. Ugyanezen czög paprika örömlomalomiránt is érdeklődik; mely körülményt gyárosaink figyelmébe ajánlunk.**

Felkérjük a tisztelt gazdaságunkat, hogy társulatunk nagyobb szabású **zab** (45-50 kg. minőség); **prima széna** (lehet préselt is); **zsúpp** (minimum 5 kg. súly); és **alom roz-szalma** (préselt) szükségletei fedezésére lehetőleg és legalább 3 évi kötésérvényvel szerkesztett szállítási ajánlatokat (loco Budapest, Józsefvárosi teherpályaudvar) az alábbi czimen benyújtani sziveskedjenek.

Lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság. (Budapest, Tattersall) titkári hivatala.

1871

Vegyések.

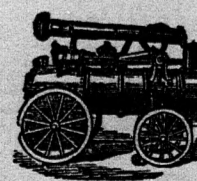

Luft Károly-féle szarvasmarha **kötőfélék**, mindennemű gazdasági **kötőlárak** és dohányszinegek elsőrendű bácskai szálkenderből, géptisztításhoz való kőcs és géptömésre való kender. kaphatók, Luft Jusztinánál, Uj-Verbáson. Az árak, daczára a kiváló minőségnek, nem nagyobbak a rendes kereskedelmi áruénál.

1761

A **lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság** eladni szándékol **részvényei** a társulat titkárságánál (Budapest Tattersall külsőkeresepesi ut) megvásároltatnak.

1870

Cséplőgép eladás. Egy teljes jó karban levő, 8 lóerejű **Clayton & Shuttleworth-féle cséplő** (lokomobil nélkül) bérlet-átadás folytán **jutányos áron eladó**. Margalit Lajos Pa.-Podár u. p. N. Alásy per Pápa.

1886

Kemény. Egy körülbelül 15 méter hosszú, olcsó vaspléh-kemény k-restetik. Ajánlatok Schwarz Simonnak Nádasdon, Liptómegeye küldendők.

1880

FISCHER J.

szak gyári raktárában BUDAPEST Nagy-korona-utca 18. szám, **vízmentes ponyvák** kölcsön kaphatók. Ugyanott új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák **jutányosan kaphatók. Repceponyvák** darabonként 3 forinttól feljebb.

Magy. kir. államvasutak. 66303/II. 7.

Hirdetmény.

Oszták-magyar-svájci vasuti kötelek fogyasztási cikkek névze mérésékel díjtételek életbe léptetése a svájci vasutakon.

A Svájcba való kivitelnél érdekelt szállító közönség tájékoztatása céljából közöljük, hogy a svájci vasut-igazgatóságok Buchs átmenet-ről, illetve Romanshorn átmenet állomásról Svájc nyugati cantonjaiban fekvő állomásokra, egy feladó által egy czimzetnek 5000, illetőleg 10,000 kgr. mennyiségben elszállítandó alantabb megnevezett cikkekre, mérésékel rovatolási díjtételeket engedélyezett.

Ezen mérésékel díjtételek a svájci vasutak által 1893. évi május hó 1-től való érvényvel kiadott ideiglenes kivételes díjszabásban foglaltatnak s következő cikkekre nyerne alkalmazást u. m. vaj (friss és olvasztott) művaj és margarin, tojás, füstölthús és mindennemű husárak, aszalt gyümölcs, disznósír, szárított szalonna, ételsír ládákban és hordókban, bor hordókban és mindennemű cukor. A magyar állomásoktól az említett két átmeneti állomásig és onnan a svájci rendeltetési állomásokig szóló díjtételek magasságára nézve a m. kir. államvasutak külföldi C/II. díjszabási ügyosztálya illetőleg a kereskedelmi muzeum tudakozó irodája készséggel ad felvilágosítást.

Bpest, 1893. május hóban. **A m. kir. államvasutak igazgatósága.**

Mérnöki és szabadalmi iroda

POMPÉRY ELEMÉR

okl. mérnök.

Törvényesül megjegyzett cég.

BUDAPEST

keresepesi-ut 34. szám.

Elvállal vasuti nyomjelzéseket, területi felvételeket és gazdasági felosztásokat. Kieszközől és értékesít szabadalmakat minden államban. Miniszterileg ajánlva.

A gabonafélék termesztése írta: **CSEHERHÁTI SÁNDOR.** Bolti ára 2 frt. Megrendelhető a kiadóhivatalban. 221

Baranyai zöld szőlő-oltás.

Írta Dezse Miklós.

Ára 30 kr.

Kapható a kiadóhivatalban.

Homokszőlők telepítése.

Írta

Rácz Sándor.

Ára 1 forint 50 kr.

LESZIH MIKSA

gazd. gépgyára MISKOLCZON

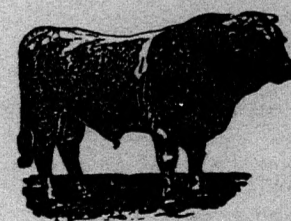
ajánlja szab. új találmányu és kettős működésű

VIKTORIA

termény-rostáját

zajtalan könnyű hajtással, nagy szélel, **rostál, választ és osztályoz** és egy felöntésre mindjárt négyfelé is választ **ugy durva garmadát, mint mindenféle fűmagvakat is**, a termény nagysága s annak sulya szerint. — Munkaképessége 3-4 waggon, rostálófelülete 3□-méter. — Szerkezete rendkívül tartós és egyszerű, kopása alig van, csak 5 olajórja van. — 12 kiállításon csakis elsőrangú érmekeket nyert. 400 darab van forgalomban. — Árjegyzék és bizonylatok bérmentve.

Állandó kiállítás a kereskedelmi muzeumban Budapesten.

J. Wettstein

Thierarzt und Viehinsector

von

Fehraltorf,

Canton Zürich (Schweiz)

empfiehl sich zur Vermittlung von

Zuchtviehankäufen

in der

Schweiz.

Referenzen stehen zu Diensten.

Gőszántás.

A talánosan mindenütt bevált Fowler-féle eredeti Compound gőzeke-mozdonyok és gőszántási eszközök jelenleg általunk különböző nagyságban gyártatnak, úgy hogy bármily tejedelmű gazdaságok a legjobb gőzeke-készületekkel láthatók el. Egyhengeres gőzeke-mozdonyokat kívánatra, mint eddig, szintén gyártunk.

Gyárunkból származó használt, de teljesen jó karba helyezett gőzeke-gépezetek alalmilag olcsón eladóak.

Legpontosabb kivitelre elvállaljuk a tőlünk vett gőzeke-gépezetek javítását és az egyes alkatrészek pótszállítását.

Gőzekeink százaai felett kitűnő elismerésekkel rendelkezőnk. Katalógusok, árjegyzékkel és gőzmivelést tárgyazó leírások kívánatra megküldetnek.

John Fowler & Co.

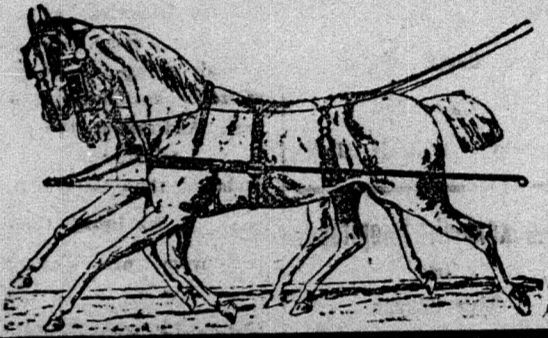
Budapest, V., váczi-körut 76. sz. a.

ALAPITTA TOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

cs. és kir. szab. nyereg-, szij- és bőröndárak gyára

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. sz.

Nagy választék lószerszámok, nyergek, ostorok, zablak, lópokróczok, lónyíró ollók s utazó cikkekben, legjobb izlésű kivitelben jutányos áron. Előírással nyeregyszerelések tényleges s tartalékos tiszt urak részére legolcsóbb áron.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Angolhus- valamint gyapjas tenyész-kosok. Poland-China hasas koczkák és malaczkok. Mecklenburgi malaczkok istállóban Huszár-utca 10. szám, megtekinthetők.

Teheneket szállítok:

Borzderes hegyi	kis fajtát	175	frtjával
	„ közép „	190	„
	„ nagy „	220	„
Simmenthali	nagy fajtát	500	„
	„ közép „	350	„
Évesborjúkat		190	„

PICK OSWALD

BUDAPEST, VII., Huszár-utca 10. szám.

A kőolajfinomítógyár-részvénytársaság.

Igazgatóság: Budapest, V., Zrínyi-utca 4. sz.

ajánlja főmei gyárában készített elismert jó minőségű **phosphorsavas**

mútrágya - gyártmányait,

ugymint: **phosphorit-superphosphat és csontliszt-superphosphat**

intányos feltételek mellett. Ismertető iratok kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek.

Szabadalmazott

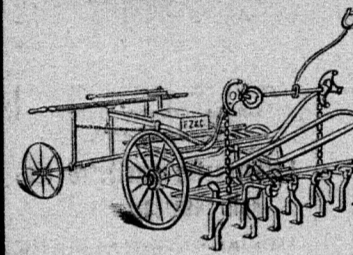
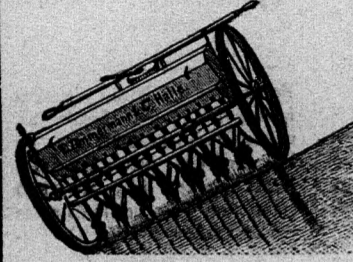
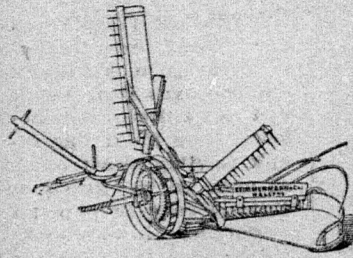
peronospora-fecskendező

„UNICUM“

vörösréz puttonnyal.

Hungaria könyvnyomda nyomása, Budapest, váczi-körut 34.

ZIMMERMANN & Co. Halle ad Saale (Poroszország)

ajánlják az egész világon legelőnyösebben ismert mindennemű gazdasági gépeiket, mint: különböző rendszerű és legkiválóbb szerkezetű **kapáló gépeket** takarmány- és cukor-répa, tengeri, repce és kolozsok kapálására, minden kívánt szélességben és minden sortávolságra beállítható. **Fűkaszálo** és **Marokra arató gépeket** kötött és laza talajra, nehezebb és könnyebb kivitelben. A könnyebb neme e gépeknek az 1892-ik évi nyiregyházi arató- és kaszálo-gépversenyen szerzett tapasztalatok figyelembe vételével készült és felülmul könnyűség, egyszerűség, tartósság s olcsóság tekintetében minden e téren eddig létezőt. **Csalamádé-kaszáló** tavaly Nyiregyházaán különösen kitűntetett kalászosok aratására is kitűnően használható. Könnyű és szilárdabb kivitelű **lőgerelyét**, különböző rendsz. **szénaforgatót**, **mütrágya-szórót**, **lőherevető**, **szorva** és **sorbavető gépeket**, **szecska- és répavágót**, **darálót**, **zútot**, **olajpogácsa-törőt**, **járgányokat**, **gőz- és járgányos cséplő-garnitúrákat** stb. Gyárunk különlegességét azonban a **kapáló** és mindenekelőtt a **sorvetőgépek** képezik, melyek téren ma a legelőnyösebb helyet foglaljuk el, mert különösen sorvető-gépeink a tökéletesség n-továbbjának tekinthetők és bármely más gyártmányt felülmulnak mindamellert nem drágábbak, sőt olcsóbbak más jóhírnevű cég gyártmányainál. **Ált. szab. hegyi sorvetőgépünk** a „**Superior**“ és **szabad. hegyi sorvetőgépünk** a „**Halleusis**“, melyek természetesen a síkon is kitűnők, hegynek fel és hegyről le, valamint leírón oldalt is minden **regulator** és **állító-csavar** nélkül egyetlen egy **vető-tengelyivel** egyformán **vetnek** minden magot a **lőherétől** a **lőbabig**, a nélkül, hogy **vetőkorongot** vagy **fogaskereket**

kicszerelni kellene. Gépeink homokos vidékekre kívánatra oly csoroszllyakkal láttatnak el, melyek a nedves gaz a szokásos csoroszlly-alaknál alig kikerülhető összehuzását és a vetőmagnak az ebből következő csomós lerakódását lehetetlenné teszik. További szabályozható gépeinknél egy fogással járás közben az is, hogy mennyire menjen a csoroszlly a földbe, mi kivált egyenlőten talajnál rendkívül fontos.

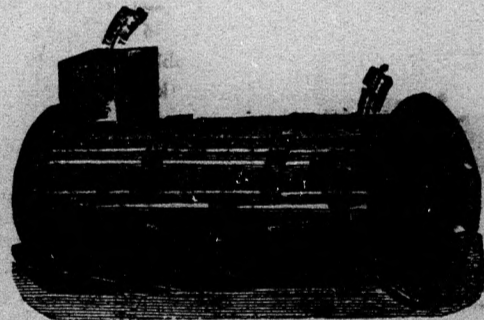
Legújabb nagy sikereink 1890. A bécsi nagy mezőgazdasági és erdőszeti kiállítás alkalmával: **Első díj**: cs. kir. földmívelési miniszterium nagy arany államérme. 1890. Nagy gazdasági kiállítás Kolozsvár: **Első díj**: nagy ezüst érem. 1891. Népünnepélyivel egybekötött nagy gazdasági kiállítás, Lincz (Duna) **Első díj**: nagy arany érem. 1891. Országos jubileum kiállítás, Prága: **Első díj**: nagy ezüst érem. 1891. A román kir. miniszterium részéről rendezett sorvetőgépek nagy versenye Herestren, Bukarest mellett: **Első díj**: nagy érem.

Árjegyzékkel és felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál:

LOUIS FEDOR Nyiregyházaán cégünk egyedüli képviselője Magyarországon, ki fenti gépeket raktáron is tartja.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lőhere-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható. 25 százalékkal nagyobb munkaképesség mint bármely más készülékénél. Legkiválóbb szerkezet legolcsóbb áron

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál, **Budapesten,**

V. Külső váczi-ut 46. sz. a., volt Brogle-féle gyár.

Peronospora-készülék
HUNGARIA

az „ujkor“
legjobb, legolcsóbb és kitaró fecskendező **Réputtony** és kétféle **Permetezővel**

Fischl Emil

Bécs IV. Wienstrasse 19/K.

További elárusítók magas jutalékban részesülnek.

1/10 tréll árnyékát ingyen és bérmentve.

Az országos kertészeti kiállításán ápril 29-én megtartott versenyen minden tekintetben felülmulta az összes ott bemutatott peronospora-fecskendezőket és az

első díjjal arany éremmel

lett kitüntetve.

Ára 15 forint.

Kapható kizárólag csakis
MAUTHNER ÖDÖN, magkereskedésében
Budapesten. Andrassy-ut 23.